

SANCTA LUCIA GILLE

Instiftat 1939

OPTIKERYRKETS HISTORIA från 1930 – talet och framåt

7. Med Optikerförbundet samverkande organisationer

Publicerad: oktober 2006

SVERIGES KONTAKTLINSFÖRENING-SKLF.

Sveriges Kontaktlinseförening är en unik förening såtillvida att medlemskap kan vinnas av såväl optiker, ögonläkare som representanter för kontaktlinseleverantörer. Föreningen hade år 2002 så många som 1250 medlemmar varav 1127 var optiker, 67 var ögonläkare och 56 leverantörsrepresentanter. År 1992 var 129 medlemmar ögonläkare. Minskningen i denna medlemskategori kan vara en följd av att det sedan 1981 inte längre behövdes en ögonläkarremiss för att utlämna kontaktlinser.

Föregångaren **Svensk Förening för Kontaktlinsteknik – SFfK** bildades 1965 vid ett konstituerande möte på hotell Apollonia i Stockholm men dess första stadgar antogs 1969. Föreningen behöll detta namn fram till 1977. Föreningen anordnade weekendkurser på Doc. Sölve Stenströms mottagning i Göteborg under medverkan av optikerna Klas Nilsson och Kurt Östlund. *Inbjudna att delta i dessa kurser var vissa utvalda optiker på orter där ingen kontaktlinseverksamhet ännu var etablerad. Ambitionen var att försöka täcka landet geografiskt med så många kontaktlinstillpassare som möjligt. Den principen blev dock kritiserad, bla. Kurt Östlund, eftersom den rubbade konkurrensförhållandena på många orter.*

Styrelsen i SFfK beslöt 1970 att starta en grundutbildning på två veckor (1+1) vid optikerskolan i Hässelby med praktik och tentamen i alla ämnen. De 2 första kurserna hölls i optikerskolans lokaler i Hässelby och de 3 senare i SOR:s lokaler på Hornsgatan. Den sista i SKLF:s regi gick 1976. Läroboken "Kontaktlinsteknik" av Kurt Östlund användes i undervisningen. Utbildningen utökades till 4 veckor. Kurt Östlund var kursledare och bland lärarna märktes Richard Pearson från The City University i London och docent Björn Wulfing. Den senare hade de medicinska ämnena. SFfK genomförde 5 kurser fram till 1977. Då överläts grundutbildningen till SOR.

SFfK skulle hädanefter ägna sig åt fortbildning och specialkurser.

1976 beslöts att ändra föreningens namn till **Sveriges Kontaktlinseförening-SKLF**.

Samtidigt tillsattes en ansvarsnänd. 1984 beslöts inrätta Institutet för Kontaktlinse-Information. 2001 läggs Kursnänd, Ansvarsnänd och Institutet för Kontaktlinseinformation ned.

Föreningen utgav en tidning- Kontaktlinseaktuellt- som utkom med sitt första nummer 1976 och sitt sista 1986. Därefter återfanns den som en del i Aktuell Optik och Optometri fram till 2001 då SKLF åter ger ut en egen tidning – Nordic Vision. Tidningen omarbetas åter 2006 med en mer vetenskaplig inriktning.

Förutom tidningarna har KLASS (Kontakt Linser Angående Specialiteter i Sverige) utgetts av SKLF. I bokform sedan 1993 och från 1999 som CD-rom.

1973 startar SFfK kansli i Örebro. Kansliet flyttas 2005 till Kista med ny personal.

Föreningens styrelse har haft ordförandeposten fördelad av ögonläkare och optiker.

1965- 1967 Ögonläkaren Sölve Stenström då i SFfK

1976- 1979 Ögonläkaren Mats Rydberg som även var ordförande i SFfK sedan 1967

1979- 1981 Ögonläkaren Ragna Parrow-Dahlberg

1981- 1988 Ögonläkaren Dag Beskow

1988- 1994 Optikern Kent Mellgren

1994- 2003 Ögonläkaren Birgitta Amér

2003- 2005 Optikern Carl-Fredrik Kanington

2005- Optikern Kurt Östlund

Vid olika tillfällen har motioner till årsmöten inlämnats som föreslår samgående med SOR/Optikerförbundet. Den första kom år 2000 och följdes av en senare 2001. 2004 hade ordförande och vice ordförande 2 icke protokollförda möten med representanter med Optikerförbundet, Optikerkedjorna och SOLF. Något samgående kom inte till.

SVENSK FÖRENING FÖR FÖRETAGSOPTIKER – SFF

20 november 1990 beslöts vid ett möte med optiker med arbetsmedicinsk kompetens på hotell Arlandia att bilda ”Svensk föreningen för företagsoptiker”.

Föreningens ändamål var:

att verka som en intresseförening för de leg optiker som utexaminerats i arbetsmedicin från IFO/AI:s kurs.

att genom anordnandet av seminarier och vidareutbildning stimulera sina medlemmar att hålla sig a’jour med utvecklingen och hålla hög yrkesetisk standard.

att tillvarata sina medlemmars yrkesmässiga intressen och verka för god synvård i arbetslivet.

att söka samverka med närstående grupper inom arbetslivetsmiljöområdet.

En interimsstyrelse tillsattes med Peter Preisler som ordförande och man beslöt hålla konstituerande möte i samband med Optikmässan i januari 1991. Vid detta möte antogs stadgar och beslöts hålla ordinarie årsmöte i oktober samma år i samband med ”Arbetsmiljödagar”.

SFF hade 2005 ca 115 medlemmar. Dess ordförande är sedan några år Bo Karlsson.

Ur nu gällande stadgar antagna 2005 framgår av § 2 Ändamål:

SFF skall vara en intresseorganisation för de legitimerade optiker som utexaminerats från Optikerförbundets kurs i arbetsmedicin. SFF skall samverka med Optikerförbundet.

SFF har till uppgift

att verka för Optikerförbundets kvalitetsnorm avseende arbetsmedicin

att verka för fort- och vidareutbildning inom arbetsmedicin

att verka för professionell och etisk utveckling av medlemmarna

att verka för patientsäkerhet och god synvård i arbetslivet

att verka för att medlemmarna skall kunna arbeta som en integrerad del av företagshälsovården samt

att följa och genom Optikerförbundet påverka utvecklingen inom arbetsmedicin.

SVENSKA SÄLLSKAPET FÖR OPTOMETRI.

Redan tidigt fanns intresse bland vissa optiker att skapa en motsvarighet till American Academy of Optometry i Sverige. 1951 bildades Svenska Optometriska Sällskapet vars första ordförande blev optiker Otto Neuman. Sällskapet blev dock kortlivat med endast några få sammankomster sannolikt beroende på yrkeskåren var för heterogen, såväl vad beträffar målsättning, utbildning och civilkurage.

Efter optikerlegitimationens införande förbättrades optikerns ställning och utbildning. 1972 i mars bildades **Svenska Sällskapet för Optometri (SSO)** vid en sammankomst i Jönköping. Huvudmålet var att utveckla synvetenskapen i Sverige.

I inledningen till Sällskapets stadgar definieras Optometri som *”vetenskapen om seendet och ögonens fysiologisk-optiska funktioner, tillika dessas undersökning och vid funktionsnedsättning behandling med optiska eller andra icke-medicinska hjälpmedel”*.

Sällskapets första ordförande var Kurt Östlund och i styrelsen satt tunga namn som bland andra Bengt Burman och Bertil Nordquist.

Meriterad för inval är optiker som är eller har varit verksam inom utbildningen såsom lärare eller författare, eller som redovisat eget vetenskapligt arbete. Vidare kan varje annan legitimerad optiker som genomgått samtliga av Sveriges leg. Optikers Riksförbund anordnade vidareutbildningskurser eller på annat sätt inhämtat kunskap vinna inträde. Dock fordras att den sökande dokumenterar sin kompetens med en detaljerad skriftlig redogörelse för minst tio egna synvårdsfall.

Endast de legitimerade optiker som förband sig att i sin yrkesutövning praktisera enligt Sällskapets etiska regler accepterades som ledamot. Ett annat villkor var att medlemskap fanns i Sveriges leg. Optikers Riksförbund. Detta var viktigt därför att Sällskapet inte ville bli uppfattade som en utbrytargrupp.

Sällskapet utgav ”Acta Optometrica” som publicerade vetenskapliga artiklar i Nordisk Tidskrift for Optikere.

En etisk kod antogs, nämligen Codex Ethicus som en grundförutsättning för SSO.

Sällskapet och dess medlemmar har varit mer eller mindre aktiva under åren som gått. Hösten 2005 hade SSO c:a 50 medlemmar. Nya stadgar hade antagits första gången vid årsmötet 2005-04-09 och skall fastslås vid årsmötet 2006.

Ur dessa kan man bland annat läsa för att bli ledamot i SSO måste man vara kvalificerad enligt någon av följande kriterier:

- 1) *Legitimerad optiker med minst ett års klinisk erfarenhet*
- 2) *Studerandemedlem. Som studerandemedlem räknas student inskriven vid universitets eller högskolas optikerutbildning samt legitimerad optiker med mindre än 1 års klinisk erfarenhet.*
- 3) *Annan person som med sina kunskaper och sitt intresse kan gagna SSO och dess målsättning. Styrelsen tar ställning i varje enskilt fall.*

Ledamotskap förutsätter medlemskap i Optikerförbundet. Verksamheten skall ske inom ramen för samarbetsavtalet med optikerförbundet.

FÖRENINGEN FÖR SYNREHABILITERING – FFS

Föreningen är öppen för alla som arbetar med eller har intresse för synrehabilitering.

Därigenom kan optiker som t.ex. arbetar på Syncentral vara medlem. Föreningen bildades i mitten på 1970-talet och har idag c:a 300 medlemmar. Ordförande 2005 var Lena Söderberg.